

Memo Raad

Aan: Gemeenteraad
Van: College van B&W
PFH: M. de Visser
Datum: 3 oktober 2023
Onderwerp: Jaarverslag 2022 Vluchtelingenwerk Nederland
Zaaknummer: Z.HHL.076968

Geachte leden van de raad,

Vanaf 1 januari 2022 is de Nieuwe Wet Inburgering 2022 van kracht. In deze wet heeft de gemeente de regierol rondom de uitvoering van de inburgering. De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbod van de verschillende (passende) inburgeringstrajecten en het aanbod van maatschappelijke begeleiding en arbeidsparticipatie aan statushouders.

Vanaf 1 januari 2022 besteedt gemeente Het Hogeland Maatschappelijke begeleiding van statushouders uit aan de stichting VluchtelingenWerk Nederland.

Daarnaast is de VluchtelingenWerk verantwoordelijk voor de juridische begeleiding van statushouders.

Over 2022 is er een jaarverslag door de VluchtelingenWerk opgesteld. Daarmee wordt de voortgang en de resultaten van de Maatschappelijke begeleiding in de afgelopen periode geïnformeerd/verantwoord.

VluchtelingenWerk voert zoals gezegd in de gemeente Het Hogeland de maatschappelijke en juridische begeleiding uit van statushouders die zich nieuw in de gemeente vestigen. Denk hierbij aan ondersteuning bij praktische zaken: huisvesting, afsluiting van verzekeringen, het vergroten van hun sociaal netwerk, aanvraag van toeslagen, voorzieningen en regelingen etc. De statushouders worden in de eerste 18 maanden door de VluchtelingenWerk ondersteund tijdens hun inburgeringstraject.

Zelfredzaamheid is het doel van de maatschappelijke begeleiding. De statushouder leert zelfstandig gebruik te maken van alle voorzieningen en daarin zelf keuzes te maken. Het gaat om begeleiding op alle leefgebieden.

De maatschappelijke begeleiding wordt uitgevoerd door (getrainde) vrijwilligers en stagiaires. Zij worden ondersteund door een betaalde werknemer, de coördinator.

VluchtelingenWerk heeft in Groningen een juridisch loket waar statushouders terecht kunnen met diverse juridische vragen. Via dit juridisch loket krijgen statushouders begeleiding bij diverse procedures, waaronder ook de aanvragen voor gezinshereniging.

Aantallen in begeleiding in de gemeente Het Hogeland

Dienstverlening		Aantal	
Juridische begeleiding bij gezinshereniging		12 statushouders gedurende 54 contacten	
Maatschappelijke begeleiding aan statushouders met de vluchtelingenstatus, gedurende de eerste 18 maanden vanaf huisvesting.		Via huisbegeleiding en via de spreekuren (4x per week) in totaal 85 personen van 18 jaar of ouder in de begeleiding.	Daarnaast nog enkele tientallen "oudkomers" die de spreekuren weten te vinden.
Trainingen Participatieverklarings-traject		47 inburgerings- plichtige hebben in 2022 het PVT-certificaat behaald.	

Aanpassingen sinds de corona-periode

De statushouders uit de gemeente Het Hogeland die in 2022 vanuit het Juridisch Steunpunt in Groningen werden begeleid bij hun gezinsherenigingsaanvraag hebben weinig gemerkt van een andere werkwijze ten gevolge van corona.

Net als in 2021 waren er in 2022 geen inloopsprekuren, en waren alle statushouders welkom op afspraak op het kantoor in Groningen. Korte of simpele vragen kunnen zij via WhatsApp aan het Juridische Steunpunt stellen, op deze manier is het niet nodig om naar Groningen te reizen. De statushouders kunnen nu weer terecht in Het Hogeland bij een van de spreekuren.

De contacten met de statushouders vinden relatief vaker plaats via de spreekuren dan via de huisbegeleiders. Ook worden veel vragen digitaal en telefonisch beantwoord. Het blijft een uitdaging om voldoende vrijwilligers te werven. Corona is hierop van invloed en er wordt een bepaalde flexibiliteit en creativiteit van de vrijwilligers gevraagd. Ook zijn er vrijwilligers overgestapt naar begeleiding voor Oekraïners.

Samenwerking en voorlichting

Eén van de taken van VluchtelingenWerk is signaleren van obstakels of knelpunten voor succesvolle integratie. Er wordt samengewerkt met de gemeente en andere lokale organisaties.

In Het Hogeland heeft VluchtelingenWerk in 2022 voorlichting gegeven aan andere maatschappelijke organisaties en kerken, met als doel de samenwerking te optimaliseren. Ook werden er voor de vrijwilligers voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.

Oekraïners

Vanaf 1 maart 2022 was VluchtelingenWerk in Het Hogeland actief bij de voorlichting aan Oekraïners. Er waren 3 extra spreekuren per week, die de eerste maanden druk werden bezocht. Hierbij werd samengewerkt met een aantal medewerkers van de gemeente. Vanaf september zijn de spreekuren van VluchtelingenWerk afgebouwd omdat er minder behoefte aan was. Zij blijven wel beschikbaar voor allerlei vragen van de gemeente.

Maatschappelijke begeleiding

De maatschappelijke begeleiding is, na een aanbesteding, in 2022 gestart. De statushouders worden thuis ondersteund maar ook via de wekelijkse spreekuren. Het doel is het vergroten en bevorderen van zelfredzaamheid en participatie in de Nederlandse samenleving. De statushouder leert om zelfstandig gebruik te maken van voorzieningen, bouwt een nieuw leven op en neemt actief deel aan de maatschappij. Goede informatie en begeleiding is in de eerste fase van groot belang en draagt bij aan de zelfredzaamheid van statushouder.

VluchtelingenWerk biedt ondersteuning bij het tekenen van het huurcontract, het aanvragen van een bijstandsuitkering, en het aanvragen van toeslagen. Tijdens de begeleiding van 18 maanden wordt speciaal aandacht besteed aan de financiële zaken.

De maatschappelijke begeleiding wordt georganiseerd door een team van ongeveer twintig medewerkers, van wie één teamleider en negentien vrijwilligers. Er zijn zes spreekuurmedewerkers en iedereen heeft een eigen specialiteit. Daarnaast zijn er veertien maatschappelijke begeleiders die (ook) bij de cliënten thuiskomen. Alle werkzaamheden worden per statushouder bijgehouden in het Vluchtelingen Volgstelsel, zodat alle medewerkers onderling op de hoogte zijn van wat er gebeurt. Juridisch Steunpunt.

Het team gezinshereniging begeleidt alle statushouders uit de gemeente Het Hogeland bij hun gezinshereniging. Bijvoorbeeld over het indienen van aanvragen en informatie en advies, het beantwoorden van herstel- en verzuimbrieven en begeleiding na het ontvangen van een beschikking van de IND.

Het is een samengesteld team met een beroepsmedewerker en een aantal stagiaires en vrijwilligers.

Spreekuren in de gemeente

In de gemeente Het Hogeland zijn 4 spreekuren per week. Deze worden drukbezocht. De statushouder kan vragen stellen over bijvoorbeeld toeslagen, rekeningen of de status van gezinshereniging. Wanneer het om een ingewikkelde vraag gaat wordt een afspraak gemaakt.

Ook statushouders die langer dan 18 maanden in de gemeente wonen komen op de spreekuren. Dit betreft meestal asiel gerelateerde vragen.

Het college is in algemene zin tevreden over uitvoering van de maatschappelijke begeleiding. Wel is er zorg over het tekort aan vrijwilligers en de kwetsbaarheid van maar een (betaalde) coördinator.

Daarnaast heeft de gemeente aangegeven dat de statushouders die de 18 maanden begeleiding hebben voltooid, nu vallen onder mensenwerk Het Hogeland en niet meer bij vluchtelingen werk. Door deze groep wel te blijven bedienen, blijft er minder tijd over voor de doelgroep waarvoor vluchtelingenwerk is ingekocht.

Participatieverklaringstraject

Tijdens dit (wettelijke) traject maakt de inburgeraar kennis met de Nederlandse kernwaarden vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie. Bijvoorbeeld gelijke rechten voor mannen en vrouwen, het recht om jezelf te ontplooien door onderwijs, het mogen kiezen van je partner en het recht om je eigen mening te uiten.

In 2022 zijn in de gemeente Het Hogeland 4 PVT-trainingen gegeven. In totaal hebben 47 statushouders het certificaat behaald.

Dit waren allen inburgeraars die onder de oude wet vielen. Doordat er een achterstand was als gevolg van Corona, zijn de inburgeraars die onder de nieuwe wet vallen (die is ingegaan op 01-01-2022) nog niet opgeroepen. Deze zullen in 2023 een uitnodiging voor PVT ontvangen.

VluchtelingenWerk voldoet aan haar contractuele verplichtingen en daarom hebben wij ervoor gekozen om de samenwerking met VluchtelingenWerk voort te zetten. Het contract voor Maatschappelijke begeleiding is recent verlengd tot 31 december 2024. Na deze periode bestaat de mogelijkheid om het contract nog 1 keer te verlengen.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van B&W,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris

Bijlagen:

Bijlage 1.Jaarverslag 2022 Vluchtelingenwerk Nederland